

KOKKOLAN LASTEN JA NUORTEN KUVATAIDEKOULU – POIMINTOJA KOLMENKYMMENTEN VUODEN AJALTA

Ritva Kangas 10.1.2012, päivitykset Aija Isosaari 31.5.2017

TAVOITESANAT JA LIIKKEELLELÄHTÖ

”Täyttäessään 50 vuotta päätti Kokkolan kaupunginhallitus 28.3.1980 asettaa työryhmän, jonka tehtäväksi tuli tehdä ehdotus kuvataidekoulutuksen kehittämisvaihtoehdoista Kokkolassa.” Työryhmän puheenjohtajana toimi Sauli Koivukoski, jäseninä Eila Pohjonen, Paul Stenman, Christer Broman, Ritva Kangas, Arvo Lehtimäki, Bo Aurén kulttuurilautakunnan nimeämänä ja Matti Suhonen Kokkolan työväenopiston nimeämänä; työryhmän sihteerinä toimi Usko Lehmusvuori. Koulutoimen asiantuntijoina olivat Antero Savela, Yngve Jungner, Rainer Sandström ja Aira Orava. Kaupunginhallitus perusteli kuvataidekoulutuksen lisäämistä: ” Peruskoulu-uudistuksen myötä kuvataidekasvatuksen osuus perusopetuksessa on supistunut. Peruskoulun kuvaamataidon opetus suunnitelman ilmaisemat tavoitteet heijastavat yhteiskunnassa välttämättömiä todella olevia tarpeita. Tarvitaanhan koulutusta suoranaisesti kuvataiteisiin liittyvien ammattien lisäksi myös mitä erilaisimmissa kuvallista hahmottamista ja esteettistä mieltämistä vaativissa tehtävissä. Vallitseva tilanne on luonut painetta koulun ulkopuolisen kuvataideopetuksen järjestämiselle peruskouluikäisille. Myöskin peruskouluiän ohittaneiden taideharrastuksen tukeminen ja taiteeseen sekä sen sovellutuksiin liittyvien ammatillisten tavoitteiden tukemiseen on Keski-Pohjanmaalla lisääntyvää tarvetta. Tätähän ilmentävät mm. viime vuosina voimakkaasti esille tulleet käsitteet ”pehmeä teknologia” ja ”elämän laatu”. Taidekasvatuksen avulla on mahdollisuus kehittää suvaitsevaisuutta ja erilaisuuden ymmärtämistä sen ohella, että se kehittää havainnoimisen nopeutta ja tarkkuutta.”

Kaupunginhallitus oli laatinut viisaan ja edelleen ajankohtaisen perustelutekstin. Kuka tekstin on laatinut, ei käy ilmi. Sanoilla luotiin kivijalka Kokkolan lasten ja nuorten kuvataidekoulun toiminnalle. Toiminta alkoi kuvataidekerhoina. Kerhokokeiluvuodet 1980 – 82 kertoivat valtavasta kiinnostuksesta. Mukana oli satoja lapsia ja nuoria , ja vain 30% halukkaista pääsi kerhoihin.

KOULUN TOIMINTA ALKAA JA VAKIINTUU

Työryhmä seurasi kerhotoimintaa, laati kokemuksista ja kehittämisestä muistion, jossa ehdotettiin perustettavaksi kuvataidekoulu lapsille ja nuorille. 7.6.1982 kaupunginhallitus päätti aloittaa kokeilutoimintana muistion esittämien suunnitelmien mukainen kuvataideopetus 7-9 -vuotiaalle lapsille. Kesällä 1982 oli lehti-ilmoitus ja koulu sai ensimmäiset oppilaansa, ilmoittautuneita tuli 37.

Seuraavana vuonna perustettiin ryhmä myös ruotsinkielisille lapsille. Ilmoittautuneita oli jo 135, joista 117 suomenkielistä ja 18 ruotsinkielistä. Tuolloin pidettiin ensimmäiset valintakokeet. Valintatyöryhmä oli alusta alkaen useamman asiantuntijan kokonaisuus; ryhmässä olivat kokeilussa mukana olleet taiteilija Soile Saine, lehtorit Heta Boman ja Ritva Kangas sekä graafikko Esa Riippa. Ryhmä totesi, että vaikka töiden asettaminen ”paremmuusjärjestykseen” on erittäin vaikeaa, niin todettiin myös että kunkin lapsen työt edustivat varsin tasaisesti samaa skaalaa. Toisaalta huomattiin, että monet lapset tarvitsivat runsaasti työskentelyä, joka auttaisi erilaisissa hahmotusvaikeuksissa. Pahin valintatilanne oli keväällä 1989 jolloin ilmoittautui 362 lasta, joista vain 36 sai paikan! Koulun sisäänottoa rajoitettiin siten, että kolmen ikäluokan sijaan vuodesta 1990 alkaen vain ensimmäiselle ja toiselle luokalle menevät ovat saaneet pyrkiä oppilaaksi.

Sisäänpääsyn vaikeus on jatkunut koko koulun 30-vuotisen toiminnan ajan, vaikka koulu on laajentunut 37 oppilaan koulusta yli 400 lapsen ja nuoren opinahjoksi.

Isosaaren päivitys: Nykyään koulu tarjoaa taiteen perusopetuksen lisäksi myös vauvojen ja ipanoiden värikylpyjä sekä kuvataidekursseja Kälviällä, Lohtajalla ja Marinkaisissa. 2012 vuodesta alkaen käytössä on ollut Virvatuli-työkalu, joka on valtakunnallinen taiteen perusopetuksen laadittu itsearviointimalli. 2013 oppilastietokannan ylläpitoa helpottamaan hankittiin peruskouluissa käytössä oleva Primus-oppilashallintojärjestelmä, johon liitettiin Wilma-webliittymä. Wilma toimii opettajien työkaluna päiväkirjojen ylläpidossa, arvioinnissa ja yhteydenpidossa kuvataidekoulun ja koulun välillä.

HALLINTO JA OPETUSSUUNNITELMAT

Kuvataidekoulu alkoi kokeilutoimintana, mutta kaupunginhallituksen asettama seurantaryhmä (pj. Savela, Pohjonen, Aurèn, Koivukoski, Saalasti, siht. Kangas) teki jo 31.1.1983 ehdotuksen koulun hallinnosta. Koulu määriteltäisiin kaupungin kouluksi ja se toimisi osana koululaitosta. Ajatuksena oli, että kuvataidekoulun oppilaat ovat samoja lapsia ja nuoria, jotka ovat koulutoimen piirissä. Kaupunginhallitus teki esityksen mukaisen päätöksen 1984. Koulutuslautakunta, nykyään opetus- ja kasvatustalautakunta, on siitä saakka toiminut koulun johtokuntana. Koska kyseissä päätöksessä oppilaitos vahvistettiin kaupungin kouluksi, niin kh vahvisti myös kaupungin liittymisen Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liittoon, jonka epävirallisena jäsenenä koulu oli toiminut sen perustamisesta 1982 alkaen. Kokkola oli siten mukana valtakunnallisesti kehittämässä kuvataidekoulujen toimintaa, tavoitteita, opetussuunnitelmia ja rakenteita.

Vuonna 1986 11-13 -vuotiaat oppilaat lähestyivät ns. työpajaopetusta. Jakso-opetuksen, joka on ollut alusta alkaen kokkolalainen erikoisuus, ja työpajojen eli syventävien opintojen tunti- ja minimioppilasmääristä tehtiin päätös. 1988 opetusministeriö edellytti kuvataidekouluihin opetusta myös alle kouluikäisille lapsille harkinnanvaraisten valtionosuuksien saamiseksi. Edellisestä johtuen opetus 6-vuotiaille aloitettiin 1989.

Yli 16 -vuotiaitten opetusta pohdittiin jo toimikunnan muistiossa. Ensimmäiset ns. jatkoryhmät aloittivat nuorisokerhotoimintana syksyllä 1989. Myöhemmin ryhmät siirtyivät Työväenopiston ja Medborgarinstitutetin ryhmiksi ja edelleen osaksi kuvataidekouluosastoa. Nykyään koulun voi aloittaa 6 -vuotiaana ja opiskella 20-vuotiaaksi saakka.

Koulun opetussuunnitelma esiteltiin jo toimikunnan muistiossa, ja se perustui muutamien koulujen kokemuksiin, mutta muodosti oman kokkolalaisen mallin. Eri puolella Suomea alkanut toiminta oli villiä: Ei ollut lakia, asetuksia, valtakunnallisia opetussuunnitelman perusteita eikä työ- ja virkaehtosopimuksia. Opetussuunnitelmaa kehitettiin omien kokemusten ja kuvataidekoulujen liiton suositusten mukaisesti. Kun laki taiteen perusopetuksesta ja ensimmäiset valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet 1992 annettiin, niin Kokkolan lasten ja nuorten kuvataidekoulu täytti vaatimukset. 1993 hyväksyttiin Kokkolan lasten ja nuorten kuvataidekoulun kuvataiteen perusopetuksen opetussuunnitelma.

1990 -luvun lopulla alkoi valtakunnallisten opetussuunnitelmien kehitystyö, jonka seurauksena syntyi kaksi erilaajuista opetussuunnitelmaa. Ensin valmistui laaja ops v. 2002 ja vasta 2005

yleinen. Kokkolassa odotettiin molempien valmistumista ennen opetussuunnitelman valintaa. Koulu oli hyvin lähellä laajan vaatimuksia, joten luonnollinen valinta oli laajan opetussuunnitelman perusteiden mukainen ops., joka hyväksyttiin 2006. Laajassa opetussuunnitelmassa on painotuksia kuvamediaan ja nykytaiteeseen; molempia oli toki ollut ennen uutta opetussuunnitelmaakin, nyt asiaan kiinnitettiin erityisesti huomiota. Uutena tulivat myös numeroin arvosteltavat päättötyöt ja kirjalliset lukuvuosiarvioinnit; ensimmäinen päättötyö hyväksyttiin 2008.

Kokkolan opetussuunnitelmassa tavoitteet on määritelty seuraavasti:

”Kuvataideopetuksen tavoitteet ovat sekä välineellisiä, ilmaisullisia, sisällöllisiä, sosiaalisia, kulttuurisia ja kasvatuksellisia. Kuvataideopetuksessa oppija

- kehittää kykyään ilmaista itseään kuvataiteen eri osa-alueilla
- oppii sekä tuntemaan että käyttämään eri ilmaisumenetelmille ominaista kieltä, erilaisia materiaaleja ja tekotapoja ja yhdistelemään niitä omissa työskentelyprosesseissaan uutta luovalla tavalla
- kehittää kykyään sekä vastaanottaa että tulkita visuaalisia ilmiöitä
- oppii ymmärtämään ja arvostamaan monitulkinnallisuutta
- oppii laajentamaan omaa kulttuurista, esteettistä ja taiteellista näkemystään ja arviointikykyään”

Taiteen perusopetuksen seuraava valtakunnallinen opetussuunnitelmatyö on parhaillaan käynnissä, ja sen tulokset muuttavat Kokkolankin kuvataidekoulu. Opetussuunnitelmien uudistustyön pohjaksi taiteen perusopetus on ollut valtakunnallisen arviointineuvoston kohteena vuonna 2011; Kokkolan kuvataidekoulu oli yksi arvioinnin kohteista.

TALOUS

Kokkolan kaupunki aloitti kuvataidekoulun rohkeasti, toimihan koulu lähes pelkästään kaupungin rahoituksella. Kokkolan lasten ja nuorten kuvataidekoulu on Suomen vanhimpia kouluja, ja sen status mitattiin jo ensimmäisiä opetusministeriön harkinnanvaraisia valtiosuosuuksia jaettaessa v.1983. Tuolloin lasten ja nuorten kuvataidekouluille myönnettiin yhteensä 200.000 mk, ja Kokkola sai 12.000, 3000 mk toimintaan ja 9000 hankintoihin. Valtion rahoitusosuus oli pieni mutta tärkeä. Kuvataidekoulumme sai ko. valtiosuutta Kokkolan seudun opiston syntyyn saakka;1998 yhdistettiin Kokkolan Työväenopisto, Karleby Medborgarinstitut ja Kokkolan lasten ja nuorten kuvataidekoulu. Kuvataidekoulu siirtyi tuolloin kansalaisopistojen tuntiperustaisen valtiosuuden piiriin. Lukukausimaksut ovat osaltaan keventämässä kaupungin maksutaakkaa. Maksut ovat noudattaneet koko toiminnan ajan hyvin maltillisesti kuvataidekoulujen keskihintoja. Vanhemmat ovat monesti kokeneet harrastuksen melko kalliiksi. Alusta alkaen koulussa onkin ollut mahdollisuus jakaa vapaaoppilaspaikkoja 10 % oppilaista, mikä on erittäin tärkeä asia.

KELLAREISTA MAAN PINNALLE

Kuvataidekoulu aloitti toimintansa Mäntykankaan koulun kellariluokassa, samassa tilassa oli jo pidetty kerhoja kaksi vuotta. Perustamisrahoilla oli myös jo kerhojen käyttöön hankittu keramiikkauuni ja grafiikan prässä, jotka oli sijoitettu ko. tiloihin. Välinehankinnat aloitettiin siten, että niitä voivat käyttää muutkin koulut. Keramiikkauuni oli ensimmäinen Kokkolan

koululaitoksessa, ja alkuvuosina koulut ja päiväkodit saivat polttopalveluja kuvataidekoululta. Kuvataidekoulun ryhmien lisääntyessä, ja kerhotoiminnan edelleen jatkuessa rinnakkaisena, tuli vastaan tilanpuute. Seurantaryhmä pohti kokouksessaan 31.1.1983 sekä koulun hallintomallia että tilakysymystä. Kokouksen esitys oli jo näin varhaisessa vaiheessa, että Renlundin koululta luovutettaisiin kaksi luokkahuonetta kuvataidekoulun käyttöön. Perusteluina oli lapsille soveltuvan pihan tärkeys ja samassa yhteydessä huomioitiin mahdollisuus, että Pohjoismainen taidekoulu perustetaan ja että voitaisiin käyttää yhteisiä tiloja ja välineitä. Kauaskantoinen ajatus toteutui neljännesvuosisataa myöhemmin. Lasten kuvataidekoulu täyttää Renlundin kiviosan koulutilat yhdessä Pohjoismaisen taidekoulun ja Mäntykankaan koulun sekä Kokkolan seudun opiston aikuisosastojen kanssa.

Kuvataidekoulu kiersi yli kaksikymmentä vuotta eri puolilla kaupunkia ennen nykyistä toimitilaansa. Mäntykankaan kellari jäi useaksi vuodeksi keramiikan ja kuvanveiston tilaksi, jota käytti myös Työväenopisto. Muu opetus siirtyi kellarista kellariin eli entisen sähkölaitoksen pohjakerrokseen, jonne tehtiin pieni ehostus kahta luokkatilaa varten 1984. Toimisto saatiin päiväkäyttötalaksi rehtori Matti Suhosen myönteisen suhtautumisen ansiosta Työväenopiston yhdistetystä kirjastosta/ iltavahtimestarin tilasta. Seuraavat ”underground” tilat koulu sai 1987 terveydenhoito-oppilaitokselta vapautuneesta Hansan kiinteistöstä, jonne siirtyi myös Työväenopisto. Hansaan koulu sai jo oman toimiston kolmannen kerroksen pieneen asuntoon. Yhteistyö Työväenopiston kanssa tiivistyi maalaussalin ja sosiaalityötilojen yhteiskäyttönä. Pohjoismaisen taidekoulun, ja sen mukana myös lasten kuvataidekoulun, keramiikka ja grafiikka siirtyivät Soklen entiseen leipomoon kesällä 1989. Muutos- ja kunnostustöissä lasten kuvataidekoulu oli aktiivisesti mukana: Merja Pohjonen ja Jaakko Pernu muistavat hyvin lattioihin kuivuneen marmeladin irrottelyn painepesurilla.

Vanha yhteiskoulu vapautui 1994, jolloin kuvataidekoulu pääsi ensimmäistä kertaa kellarista maan pinnalle. Muutossa keramiikka ja grafiikka joutuivat vuorostaan Soklen ylimmästä kerroksesta koulun kellaritiloihin. Vanhan koulun sisämaalaus tehtiin suurelta osin talkootyönä, mukana oli henkilökunnan lisäksi Työväenopiston toverikunta, kuvataidekoulun vanhempainyhdistys ja eläkeläisten joukko. Eläkeläiset saivatkin kiitokseksi pelata useina kesinä petanqia oppilaitoksen pihalla. Vanha koulu oli inspiroiva miljö, mutta parkkipaikkana toimiva piha autojen joukossa juoksevine lapsineen pelottava kokemus niin vanhemmille kuin henkilökunnallekin.

Vanhan Yhteiskoulun tiloista tuli äkkilähtö pahojen sisäilmaongelmien vuoksi. Koulutuslautakunnan nopea päätös toukokuussa 2007 siirtää kuvataidekoulu Renlundin koulun tiloihin, oli monella taholla kipeä. 1983 esitetty ajatus Renlundin koulusta oli täysin haudattuna neljännesvuosisadan ajan, olihan Pohjoismainen taidekoulu perustettu ja puuosan tilat luovutettu sen käyttöön. Päätös tiesi nopeaa kesän ajaksi osunutta muuttoa tarpeellisten ilmastointitöiden keskelle. Suurin osa opetuksesta saatiin saman katon alle, ja koulu sai myös opettajainhuoneen. Tilojen yhteiskäyttö on ahkeraa: vanhat yhteistyökumppanit Pohjoismainen taidekoulu ja Kokkolan seudun opiston aikuisosastot ovat vahvasti mukana kuten muu tilapäisemmin tapahtuva kurssitoiminta. Opetusta annetaan edelleenkin useissa yhteiskäyttötiloissa, valokuvausta kaupunginkirjastossa, digitaalista valokuvausta ja kuvankäsittelyä opiston atk-luokassa ja animaatiota Hollihaan medialuokassa.

HENKILÖSTÖ

Koulun opetustyö alkoi yhden tuntiopettajan voimin, taiteilija Soile Saine oli ensimmäisen toimintavuoden ainoa varsinainen opettaja. Kiviniityn kuvaamataidon lehtori Ritva Kangas, joka oli ollut suunnittelevan toimikunnan asiantuntijajäsen, oli oman työnsä ohessa suunnitteluvastuussa alkavan koulun kehittämisestä, opetussuunnitelman toteutumisesta, materiaaleista ja taloudesta. Vuonna 1983 alkoi ruotsinkielinen opetus ja tuntiopettajaksi tuli Sainen lisäksi taiteilija Vivan Huhta. Mainitut kaksi tuntiopettajaa olivatkin koulun voimahahmoja vuosikymmenien ajan. Vivan Huhta vastasi ruotsinkielisestä opetuksesta, ja hän on ollut pisimpään toiminut tuntiopettaja. Ritva Kangas siirtyi kokonaan kuvataidekouluun v.1984. Toiminnan vakiintuessa ja laajentuessa tuli ajankohtaiseksi saada vakinaista henkilökuntaa: Rehtorin virka perustettiin 1987 ja opettajan virka 1989. Rehtoriksi valittiin Ritva Kangas ja opettajaksi keraamikko Merja Söderberg, sittemmin Pohjonen, joka oli opettajakunnan ainoa vakinainen opettaja vuoteen 2004 saakka.. Kangas toimi rehtorina eläkkeelle jäämiseensä 2011 saakka lukuun ottamatta muutaman vuoden virkavapautta. Tuolloin vs. rehtorin tehtäviä hoitivat vuorotellen taiteilija Jaana Erkkilä ja luokanopettaja Aila Pernu. Molemmat ovat toimineet vuosien ajan myös tuntiopettajina, Jaana Erkkilä toimi pari jaksoa myös osa-aikaisena rehtorina..

Kasvatustieteen maisteri, taiteen maisteri Aija Isosaari valittiin opettajaksi Pohjosen jälkeen, ja hänet valittiin koulun rehtoriksi 1.9.2011 alkaen. Toinen opettajan virka perustettiin 2004 ensin yhteisvirkana Kiviniityn yläkoulun kanssa, mutta muutettiin 2009 kuvataidekoulun viraksi. Viranhaltijana toimi ensin kuvataiteen maisteri Jaana Erkkilä ja sitten taiteen maisteri Päivi Aittomäki. 1.8.2011 virassa aloitti taiteen maisteri, kuvataiteen maisteri Outi Kokkonen. Isosaaren päivitys: 1.8.2014 virassa aloitti TaM, kuvataideopettaja Heidi Pokela. Toista päätoimisen opettajan virkaa on hoitanut 2012 alkaen TaM, kuvataideopettaja Kukka-Maaria Koskinen. Koskisen viransijaisena toimi lukuvuonna 2016-2017 TaM Juulia Saarikoski. Opettajakunnan vahvuudessa on ollut vs. opettajana ja tuntiopettajana useita vuosia keraamikko Irma Jylhä.

Opettajakunta koostuu sekä pedagogisen koulutuksen saaneista opettajista että ammattitaiteilijoista. Tavoitteena on ollut, että syventävissä opinnoissa painottuu ammattitaiteilijoiden rooli ja perusopinnoissa kuvataidepedagoginen osaaminen. Tuntiopettajakunnasta mainittakoon aakkosjärjestyksessä useampana lukuvuotena mukana olleet: Tiina Granholm, Linda Gran, Eeva Huotari, Bia Hassel, Pertti Hyttinen, Keijo Jokinen, Marianne Kaustinen, Juho Klapuri, Kaija Kontulainen, Pertti Kuosmanen, Vuokko Kurppa, Tiina Mäki-Petäjä, Michael Neundstedt, Auli Palosaari, Jaakko Pernu, Kaisa Puumala, Riina Rauma, Esa Riippa, Riku Riippa, Tarja Räisänen, Tom Tiainen, Riina Tornikoski, Sari Torvinen, Tapio Tuominen, Marika Tyynismaa-Joukosalmi, Anna-Lena Vilo, Joni Virtanen, Tapio Väinölä. Luettelossa eivät ole mukana aiemmin mainitut opettajat, jotka ovat ajoittain olleet päätoimisina tai viransijaisina, mutta myös tuntiopettajina.

Kokkolan seudun opiston päärehtoreina toimineet Matti Suhonen ja Jan Jylhä sekä nykyinen rehtori Asko Muilu ovat vastanneet mm. koko opiston taloudesta ja tukeneet omalta osaltaan kuvataidekouluosaston toimintaa. Kuvataidekoululla ei ole koskaan ollut omaa kokopäiväistä toimistohenkilöstöä. Alkuvuosina rehtori hoiti koko työn, ja vähitellen koulu sai toimistoapua ensin puoli päivää kerran viikossa, myöhemmin aikaa saatiin lisää. Toimistotyö on hajautettu sekä sivistystoimen että fuusion jälkeen opiston toimiston palvelusihteerien, Nina Finne, Gerd Wiklund ja Teija Biskop, kesken.

Iltaopetuksessa on erityisen tärkeää ja turvallisuutta lisäävää, että koulutiloissa iltavahtimestari on paikalla tunti-ilanteissa kiinni olevien opettajien rinnalla. Vahtimestari on muutenkin tarpeellinen; kuvataidekoulussa työskennellään monien ja raskaitten materiaalien parissa. Työaineita tulee ja niitä kannetaan ylös – alas, savitöitä kuljetetaan poltettavaksi ja takaisin luokkiin. Opistofuusion jälkeen yhteinen iltavahtimestari voitiin vähitellen vakinaistaa. Opiston osastojen muutto erillisiin kiinteistöihin muutti tilanteen. Asia on ratkaistu määrä – ja osa-aikaisin sopimuksin.

NÄYTTELYTOIMINTA

Oppilaittemme töitä on vuosittain esillä kotikaupungin yleisölle. Parin vuosikymmenen ajan K.H.Renlundin museo oli yhteistyötaho, joka vahvisti lasten ja nuorten kulttuurista osallisuutta antamalla vuosittain yhden näyttelyjakson kuvataidekoululle. Näyttelyhallin ohessa töitä oli vuosittain esillä myös Roosin talon alakerrassa, jossa pidettiin mm. 2002 entisten oppilaitten – ja 2007 opettajien näyttely. Muista näyttelypaikoista keskeisimpiä ovat olleet kaupungintalon aula, jossa ensimmäinen kerhojen näyttely pidettiin jo 1981, kaupunginkirjasto ja konservatorio.

Kuvataidekoulujen liiton näyttelyissä koulu on ollut hyvin edustettuna: Ensimmäinen yhteisnäyttely ”Lapstraktio”, jossa oli mukana 9 oppilaan työt Kokkolasta ja juliste painettiin kokkolalaisen Teemu Pirisen työstä, pidettiin Hyvinkäällä 1984. INSEA kongressien näyttelyissä koulu on ollut mukana sekä 1992 näyttelyssä Tuhat ja yksi arkkia Helsingissä että 2003 Helsingin postitalossa. Toimintagalleria KITCHEN Katajanokan makasiinissa 1997 esitteli Varsovan nykyaikaisen keskuksen yhteistyöprojektia. Liiton 20-vuotisnäyttely 2002 oli Kokkolassakin esillä ollut pohjoismainen grafiikan kiertonäyttely; Hämeenlinnassa vietettiin liiton 25-vuotisjuhlia teemanäyttelyllä Talot, paikat ja tavarat. Ceramegassa 2004 Valkeakoskella olivat mukana keramiikantekijät. Muista mainittakoon näyttelyt Kaustisen kamarimusiikkiviikolla 1987, kuvaamataidonopettajain liiton 90 -vuotisjuhlanäyttely Amos Andersonin museossa 1996, Täysin purjein -näyttely Opetusministeriössä 1997 ja vierailunäyttely Turun kuvataidekoulun näyttelytiloissa 2009. Pysyviä oppilaitten maalaamia kokonaisuuksia löytyy Kallentorin ja kirjaston parkkihalleista, Touhutilasta sekä muutamista alikulkutunneleista.

Isosaaren päivitys: Kuvataidekoulun 30-vuotis juhlanäyttelyt toteutettiin keväällä 2012 näyttelysarjana silloisessa Visu-Galleriassa. Sarjassa esittäytyivät paisti koulun silloiset oppilaat *Tuunatut* ja *Tunne*-näyttelyillä, myös koulun entiset oppilaat sekä eläkkeelle jäänyt rehtori Ritva Kangas omalla näyttelyllään. Kuvataidekoulu osallistui Kuvataidekoulujen liiton Taidenavigaattori 2 nykyaidekasvatushankkeeseen syksyllä 2013 *Artboretum*-kaupunkitaideprojektilla, jossa tuotiin oppilaiden valmistamilla kasveilla ja eläimillä täytetty kasvihuone keskelle kaupunkia. Projektia seurasi *Historiallisia kirjoja* (2014), *Taidekätöiden kaupunki* (2014) sekä *Liiketila* (2015)–kaupunkitaidenäyttelyt. 2015 syksyllä koulun sarjakuvaryhmät tekivät tilauksesta pysyvät maalaukset Kokkolan Martial Arts Centerin seinille. 2017 huhtikuussa kuvataidekoulun osallistui syventävien opintojen oppilaiden grafiikanvedoksilla kuvataidekoulujen liiton 35-vuotisjuhlanäyttelyyn Helsingin Kaapelitehtaalla. Näyttelyn teema oli *Löytöretkellä*. Sama teema oli myös Kokkolan kuvataidekoulun 35-juhluvuoden keväänäyttelyssä Roosin talon alakerrassa. Edellä mainittujen lisäksi kuvataidekoulu on järjestänyt vuosittain keväänäyttelyn kulloinkin saatavilla olevissa tiloissa (esim. kaupungintalo, konservatorio, kirjasto, nuorisokeskus Vinge). Vauvojen ja ipanoiden värikylyryhmillä ja kuvataidekerhoilla on ollut omia näyttelyitä koulun Kellarigalleriassa ja maakuntien kirjastoissa tai muissa tiloissa.

YHTEISTYÖ

Kuvataidekoulun periaatteena on ollut mahdollisimman vahva paikallinen yhteistyö. Luennot taidekasvatuksesta ja kuvataideopetuksesta ovat leimanneet opettajiemme työtä, mutta vähentynyt oman opetustoiminnan voimakkaasti lisääntyttä. Alkuvuosikymmeninä pidettiin lukuisia koulutustilaisuuksia eri opettajaryhmille ja yhteisöille; esim. kalenterivuonna 1987 kuvataidekoulu järjesti 10 koulutustilaisuutta eri lasten kanssa toimiville yhteisöille, päiväkodeille ja alakouluille. Sosiaalitoimi osallistui perhepäivähoitajien ja kuvataidekoulun yhteistyöprojektiin yhden lukuvuoden ajan. Taiteen keskustoimikunnan apurahan turvin 1998 – 99 toteutettiin liikkeen ja kuvailmaisun avulla motorisia taitoja ja hahmotuskykyä vahvistava projekti. 2010 alkaneen Loistavaa! Strålande! -kulttuuriviikon syntysanat on sanottu kuvataidekoulun opettajainhuoneen pöydän ääressä.

Kokkolan kaupunginteatterin kanssa on tehty yhteistyötä lastennäytelmien oheistapahtumina. Kuvataidekoulu rakensi tila-installaation Peukaloisen maailma Tullipakkahuoneelle 2004 ja Pessin ja Illusian metsän Kieppiin 2006. Keski-Pohjanmaan kamariorkesterin lastenkonsertteja kuvataidekoulu on elävöittänyt Eläinten karnevaalin eläimin. Loistavaa! Strålande! -viikko on lisännyt yhteistyötä useiden tahojen kanssa.

Opettajat ja oppilaat ovat tehneet kansainvälistä yhteistyötä sekä täällä paikan päällä Kaukana kotona -projektissa että osallistumalla kansainvälisiin tapahtumiin ja kursseille. Opettajat ovat tutustuneet kuvataideopetukseen ja -opettajiin mm. Italian Reggio Emiliassa, Hollannin Amersfoortissa ja Ruotsin Hässelbyssä. Oppilaat opettajineen ovat luoneet kontakteja muihin pohjoismaisiin nuoriin mm. Norjan Stikklestadissa ja Ung i Norden tapahtumassa Porvoossa. Varsovan nykytaiteen keskuksen nuoret opettajineen työskentelivät Kokkolassa koulumme vieraina talvella 1997 ja saman vuoden kesänä koulumme oppilaat opettajineen vastaavasti Puolassa. Kansainvälisessä Art Child -projektissa 1999 kaksi oppilasryhmäämme edusti Suomea suurikokoisilla maalauksillaan.

Isosaaren päivitys: 2011 alkunsa saanut ”Loistavaa!”-lasten ja nuorten kulttuuriviikko on vahvistanut ja kasvattanut yhteistyötä kaupungin eri taide- ja kulttuuritoimijoiden välillä. Kuvataidekoulu on visualisoinut jo kaksi lapsikuoro Sävelsäkin musiikkiproduktiota *Nelli ja Veitikka sekä kadonneen poptähden arvoitus* (2015) ja *Tavattoman hyvätapaisia lauluja* (2016) . Keväällä 2015 koulumme toteutti näyttelyn konservatorion mittavan *Outolintu* –musiikkinäytelmän yhteyteen. Yhteistyöprojekteja on ollut esimerkiksi Keski-Pohjanmaan konservatorion musiikki- ja balettiosaston kanssa, Kokkolan sanataidekoulu Santun, Taito käsityökoulun, City-Kokkolan ja kirjaston kanssa. Loistavaa-viikoilla on järjestetty perhepäiväpäiviä sekä erilaisia koululaistyöpajoja kuvataidekoululla, päiväkodeissa ja kouluissa.

Isosaaren päivitys: 2012 perustettiin Taiteen perusopetuksen ohjausryhmä, joka laati Kokkolan taiteen perusopetuksen kehittämissuunnitelman. Ryhmän puheenjohtajana toimi Sampo Purontaus ja mukana oli Kokkolan taiteen perusopetuksen oppilaitosten johtajat. 2016-2017 Kuvataidekoulu, Taito käsityökoulu ja Keski-Pohjanmaan konservatorio saivat Opetus- ja kulttuuriministeriöltä erityisavustusta kerhotoiminnan järjestämiseen Kokkolan kouluilla. Tanssin, musiikin, käsityön ja kuvataiteen kerhotoiminta käynnistyi syksyllä 2016 ja apuraha on

käytettävissä vuoden 2017 loppuun. Tämä yhteishanke on laajin konkreettinen esimerkki Kokkolan taiteen perusopetuksen toimijoiden yhteistyöprojekteista.

VASTAAKO KUVATAIDEKOULU KAUPUNGINHALLITUKSEN 1980 ASETTAMIIN TAVOITTEISIIN?

Kokkolan lasten ja nuorten kuvataidekoulun entiset oppilaat muodostavat monisatapäisen joukon eri alojen osaajia, joista visuaalisten alojen ammattilaisia on suuri määrä: valokuvaajia, arkkitehtejä, muotoilijoita, graafisia suunnittelijoita, kuvataiteilijoita, kuvataideopettajia, taidehistorioitsijoita. Otsakkeen kysymykseen riittänevät osaltaan seuraavat entisten oppilaitten vastaukset kysymykseen ”Mitä hyötyä kuvataidekouluopinnoista?” vuodelta 2002. Tuolloin tehtiin toinen kysely entisille oppilaille, ja se osoitti kuinka tärkeinä eri ammattien edustajat pitivät kuvataidekoulussa saamiaan valmiuksia..

Arkkitehtiopiskelija:”...paitsi että kuvataidekoulusta oli hyötyä ammattiin hakeutumisessa, se auttoi löytämään ja kehittämään luontaisinta ilmaisutapaa.”

Turismin ja hotellialan liikkeenjohdon opiskelija:” valintakokeissa kuvataidekoulun opinnoista on saanut pisteitä ja työelämässä on hyötyä esim. ravintola-alalla.”

Prosessi- ja energiatekniikkaan suuntautunut diplomi-insinööriopiskelija: ”Olen varma, että kuvataidekoulun opinnot ovat auttaneet minua oppimaan esim. matemaattisia asioita; koulussa pitää usein hahmottaa kolmiulotteisia kappaleita ja voi sanoa kuviksesta olleen suoranaista hyötyä.”

Lääketieteen opiskelija:” Työ- ja opiskelupaineiden purkamisessa asioiden visualisointi ja taito edetä monimutkaisissa prosesseissa pieni osa kerrallaan.”

Teologian opiskelija:” Ei varsinaisesti hyötyä, mutta käytännön työelämässä on hyvä, että on opiskellut kuvataiteita. Esim. luovuuden kannalta.”

Kokkolassa 10.1.2012 Ritva Kangas

Päivitykset 31.5.2017 Aija Isosaari